

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint Ступінь вищої освіти	Alapképzés (BA) бакалавр	Tagozat Форма навчання	Nappali Денна	Tanév/félév Навчальний рік/семестр	2020-2021 I-II
--	---------------------------------	----------------------------------	-------------------------	--	--------------------------

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe Назва навчальної дисципліни	Stiliztika Стилістика угорської мови
Tanszék Кафедра	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program Освітня програма	014 Középfokú oktatás (Magyar nyelv és irodalom) 014 Середня освіта (Мова і література угорська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka) Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 9 Előadás: 32 Szeminárium/gyakorlat: 74 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 164 Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 9 Лекції: 32 Семінарські/практичні заняття: 74 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 164
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím) Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Gazdag Vilmos, PhD gazdag.vilmos@kmf.org.ua Газдаг Вільмош Вільмошович, доктор філософії gazdag.vilmos@kmf.org.ua

<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>Bevezetés a nyelvtudományba / Вступ до мовознавство.</p> <p>Szociolingvisztika / Соціолінгвістика</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Célja: hallgatók megismerkedjenek a stilisztika kialakulásának főbb állomásaival és a tudományterület alapkategóriáival. Megismertetni a hallgatókkal a stilisztika helyét és oktathatóságának feltételeit a tudományok rendszerében.</p> <p>Feladatai: Bemutatni a stilisztika szemléletformáit, alapkategóriáit. Megismertetni a hallgatókat a különböző stilisztikai fogalmak gyakorlati alkalmazásának kritériumaival.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák: a szituatív nyelvhasználat fontosságának felismerése, s az ahhoz való igazodás képességének a kialakítása; a kommunikációs helyzetekben adekvát nyelvi-stilisztikai készségek kialakítása; a nyelvi és a kommunikatív kompetencia fejlesztése; a nonverbális kommunikációs eszközök és a szupraszegmentális tényezők magabiztos felhasználása; az élőszavas és írott szövegek magabiztos elkészítésének képessége.</p> <p>Főbb témakörei: A stílus és stilisztika fogalma, története, alapgazdai, ágai, viszonya más tudományágakhoz. A stílus fogalma. A nyelvi stílus. A stílus mint a nyelv használatának megnyilvánulása. A stílus szó eredete. A stilisztika tudománya. A stilisztika fejlődésének rövid története. Stilisztika és retorika kapcsolata. A stíléma vagy stílusmű fogalma. A stilisztikum. A stílusérték. Alkalmi és állandó stílusérték. Az adekvát és inadekvát stílus fogalma. A négy stílusmű fogalma és szerepe a megnyilatkozásban. A nyelv és a kommunikáció. A nyelvi funkciók. A kommunikáció szabályai. A kommunikatív kompetencia. A funkcionális stilisztika. A beszélt és írott stílusművek. Művészi és nem művészi stílus. A beszélt nyelvi (előadói, társalgási, szónoki) stílusművek. A beszéd nem nyelvi jegyei. A társalgási stílus. A társalgás hangneme. A társalgás résztvevői és témaköre. A társalgási stílus műfajai. Elbeszélés, párbeszéd és magánlevél. A napló. A társalgási stílus újabb (digitális) műfajai. A társalgási stílus nyelvi jellemzői. A nem nyelvi jelek szerepe a társalgásban. Mimika, gesztusok, kinezika. A szolidaritás és udvariasság a társalgásban. A köszöntés és megszólítás. A tegezés és magázás a társalgásban. A kárpátaljai magyar nyelvhasználat sajátos jellemzői. Névhasználat és megszólítás. A kétnyelvűség nyelvi következményei. A kölcsönszavak. Nyelvváltás a társalgás során. A nyelvváltás típusairól. A közéleti szóbeliség. A nyilvános beszéd és kötöttségei. A szónoki és az előadói stílus fogalma és különbségei. A közéleti szóbeliség nyelvi jellemzői. A közéleti szóbeliség műfajai. A vita és a megbeszélés. A felszólalás, a hozzászólás, a felelet. A beszéd nem nyelvi jegyei. A mondat- és szövegfonetikai eszközök, a mimika, a gesztusok, a testtartás szerepe a beszédben. Az írott (hivatalos, tudományos, publicisztikai) stílusművek A tudományos stílus. Nyelvi jellemzői. A tudományos stílus műfajai. A közéleti írásbeliség. A hivatalos stílus használati köre, műfajai és nyelvi jellemzői. A hivatalos levél tartalmi és formai feltételei. A leggyakoribb hivatalos levélformák. Magánlevelek a hivatalos</p>

	<p>írásbeliségben. Az önéletrajz fogalma és típusai. A meghívó. A közéleti tájékoztató feliratok.</p> <p>A publicisztikai stílus és feladatai. Nyomtatott és elektronikus sajtó. A sajtó nyelvének sajátosságai. A nyomtatott sajtótermékek sokfélesége, tartalma, megjelenésük gyakorisága. A publicisztikai stílus főbb műfajai. A hirdetés és a reklám fogalma és szerepe a hétköznapi életben. A címadás fontossága a publicisztikai stílusban.</p> <p>A szépirodalmi stílus. Szóképek és alakzatok. Más stílusrétegek előfordulása a szépirodalmi stílusban</p> <p>A szépirodalmi stílus. Miben különbözik a művészi nyelvhasználat a többi stílusrétegtől? A szépirodalmi stílus nyelvi jellemzői. A művészi hatáskeltés nyelvi eszközei. Más stílusrétegek elemeinek megjelenése a szépirodalmi stílusban. Mitől egyéni az író stílusa?</p> <p>A képszerűség stíluseszközei a szépirodalmi stílusban. Szóképek és alakzatok.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 50 pont. A vizsgán megszerezhető 50 pont.</p> <p>A vizsgatételek három vizsgakérdésből állnak:</p> <p>Az első két kérdés az elméleti anyag ismeretére vonatkozik, s egyenként 15 pontot ér.</p> <p>A harmadik kérdés az elméleti ismeretek gyakorlatban való alkalmazását kívánja ellenőrizni, s 20 pontot ér.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület:</p> <p>Google Classroom: 4du57ka</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Beregszászi Anikó – Gazdag Vilmos 2020: <i>Előadásvázlatok a Stilisztika c. tantárgyból filológus hallgatók számára.</i> II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász 2020.</p> <p>Beregszászi Anikó – Gazdag Vilmos 2020: <i>Szemináriumi feladatok gyűjteménye a Stilisztika c. tantárgyból filológus hallgatók számára.</i> II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász 2020.</p> <p>Michael Burke ed. 2017: <i>The Routledge Handbook of Stylistics.</i> By Routledge Taylos & Francis Group, 2017.</p> <p>Szathmári István 2005: <i>A magyar stilisztika a kezdetektől a XX. század végéig.</i> Tinta Könyvkiadó, Budapest.</p> <p>Szikszainé Nagy Irma 2007: <i>Magyar stilisztika.</i> Osiris Kiadó, Budapest.</p> <p>Szikszainé Nagy Irma 2011: <i>Stíloselemzés, stílusértékelés, stílusművelés.</i> Stilisztikai gyakorlókönyv, Dupress Kiadó.</p> <p>Мацько Л. І. та ін. 2003. <i>Стилїстика української мови.</i> Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. К.: Вища шк.</p> <p>П. С. Дудик 2005: <i>Стилїстика української мови.</i> Навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія»</p>